

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของชาวนาในอำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

จำแนกตามเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 เป็นเพศหญิง จำนวน 202 คิดเป็นร้อยละ 50.5

จำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 41 ถึง 50 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 รองลงมาคืออายุ 31 ถึง 40 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 น้อยที่สุดมีอายุ 20 ถึง 30 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5

จำแนกตามสถานภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 74.3 รองลงมาคือสถานภาพโสด จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 น้อยที่สุดมีสถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

จำแนกตามการศึกษาสูงสุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาคือระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 น้อยที่สุดมีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับอื่นๆ เช่น ไม่ได้รับการศึกษา ระดับปวส. ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8

จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 ถึง 6 คน จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.8 รองลงมาคือจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

1 ถึง 3 คน จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 น้อยที่สุดมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 7 ถึง 10 คน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

จำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวต่อปีโดยประมาณ 50,001 ถึง 100,000 บาท จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 รองลงมามีรายได้ของครอบครัวต่อปีโดย ประมาณ 100,000 บาทขึ้นไป จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 น้อยที่สุดมีรายได้ของครอบครัวต่อปีโดยประมาณ 10,000 ถึง 50,000 บาท จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

จำแนกตามค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวค่าอาหารต่อปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าอาหาร 10,000 ถึง 50,000 บาท จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าอาหาร ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 น้อยที่สุดค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าอาหาร 100,000 บาทขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

จำแนกตามค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวค่าเสื้อผ้าต่อปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าเสื้อผ้า ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 328 คน คิดเป็นร้อยละ 82.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าเสื้อผ้า 5,001 ถึง 10,000 บาท จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 น้อยที่สุดค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าเสื้อผ้า 15,001 ถึง 20,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

จำแนกตามค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวค่ายารักษาโรคต่อปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดย ประมาณค่ายารักษาโรค ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 86.5 รองลงมามีค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าเสื้อผ้า 5,001 ถึง 10,000 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 น้อยที่สุดค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าเสื้อผ้า 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

จำแนกตามค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวค่าเล่าเรียนบุตรต่อปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าเล่าเรียนบุตร ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมามีค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าเล่าเรียนบุตร 10,000 ถึง 50,000 บาท จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 น้อยที่สุดค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดย ประมาณค่าเสื้อผ้า 15,001 ถึง 100,000 บาท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8

จำแนกตามค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวค่าอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรต่อปี ผู้ตอบแบบ สอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร 10,000 ถึง 50,000 บาท จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมามีค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการ เกษตร ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 น้อยที่สุดค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวต่อปีโดยประมาณค่าอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร 50,001 ถึง 100,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

จำแนกตามมีหนี้สินหรือไม่มีหนี้สิน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีหนี้สิน จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 65.3 และไม่มีหนี้สิน จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8

จำแนกตามการมีหนี้สิน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ถ้ามีหนี้สินจะมีหนี้สิน โดยประมาณต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาไม่มีหนี้สินจะมีหนี้สิน โดยประมาณ 10,000 ถึง 50,000 บาท จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 น้อยที่สุดมีหนี้สินจะมี หนี้สินโดย ประมาณ 100,000 บาทขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5

จำแนกตามมีเงินออมหรือไม่มี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเงินออม จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 และไม่มีเงินออม จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0

จำแนกตามการมีเงินออม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ถ้ามีเงินออมจะมีเงินออมโดย ประมาณต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมาไม่มีเงินออมจะมีเงินออม โดยประมาณ 10,000 ถึง 50,000 บาท จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 น้อยที่สุดมีเงินออมจะมี เงินออมโดยประมาณ 100,000 บาทขึ้นไป จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5

จำแนกตามกลุ่มทางสังคม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 62.0 รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อย ละ 27.5 น้อยที่สุดเป็นสมาชิกสตรีอาสาพัฒนา จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

จำแนกตามตำแหน่งในชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งในชุมชน จำนวน 360 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0 และมีตำแหน่งในชุมชน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

จำแนกตามการมีตำแหน่งทางสังคม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีตำแหน่งเป็น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 รองลงมาไม่มีตำแหน่งเป็นกำนัน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 น้อยที่สุดมีตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และมีตำแหน่งเป็นสารวัตรกำนัน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

จำแนกตามอาชีพเสริมที่กำลังทำในปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบ อาชีพเสริมรับจ้าง จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.0 รองลงมาประกอบอาชีพเสริมเพาะปลูก จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0 น้อยที่สุดประกอบอาชีพเสริมอื่นๆ อาทิเช่น ร้านเสริมสวย นายอำเภอ คุณครู จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

สรุปจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา จำนวนสมาชิก รายได้ ค่าใช้จ่าย หนี้สิน เงินออม สมาชิกกลุ่มทางสังคม ตำแหน่งทางสังคม มีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพเสริม โดยอาชีพเสริมที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพ คือ อาชีพเสริมรับจ้าง

5.12 วิเคราะห์ระดับแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

การศึกษาระดับแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้าน เศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านครอบครัว ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความพึงพอใจส่วนตัว ด้านข้อมูล ข่าวสาร พบว่า ระดับแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัด บุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้าน โดยเรียงสามลำดับแรก ดังนี้ ด้านสังคม ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านเศรษฐกิจ ในขณะที่ด้าน ความรู้ความสามารถเป็นลำดับสุดท้าย และสามารถอธิบายแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก พบว่า เรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รองลงมา ได้แก่ เป็นอาชีพที่ต้นทุนต่ำ และเป็นอาชีพที่มีรายได้ตามลำดับ ในขณะที่เป็นอาชีพที่ให้ผลตอบแทน เร็วเป็นเรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับแรงจูงใจลำดับสุดท้าย

ด้านสังคม โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก พบว่า เรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ เป็นอาชีพที่สุจริต รองลงมา ได้แก่ เป็นอาชีพที่ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อต่างๆของชุมชน และเป็นอาชีพที่ สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในชุมชนตามลำดับ ในขณะที่เป็นอาชีพที่ได้รับความนิยม จากบุคคลทั่วไปเป็นเรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับแรงจูงใจลำดับสุดท้าย

ด้านครอบครัว โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก พบว่า เรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ ต้องการสืบทอดอาชีพของบรรพ บุรุษหรือครอบครัว รองลงมา ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวให้การสนับสนุน และเป็นอาชีพที่สมาชิกใน ครอบครัวสามารถช่วยทำได้ตามลำดับ ในขณะที่เป็นอาชีพที่สามารถทำได้ขณะอยู่บ้านโดยไม่ต้องไป ทำงานที่อื่นเป็นลำดับสุดท้าย

ด้านความรู้ความสามารถ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ ในระดับมาก พบว่า เรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ มีความถนัด ความสามารถในการประกอบอาชีพนี้ รองลงมา ได้แก่ ทดลองทำแล้วได้ผลดี และมีประสบการณ์ใน การฝึกอบรมเกี่ยวกับอาชีพนี้ตามลำดับ ในขณะที่มีขั้นตอนในการปฏิบัติงานไม่ซับซ้อนเป็นเรื่องที่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับแรงจูงใจลำดับสุดท้าย

ด้านความพึงพอใจ โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมาก พบว่า เรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ ทำแล้วมีความสุข รองลงมา ได้แก่ ต้องการมีฐานะดี และมีอิสระในการทำงานตามลำดับ ในขณะที่เป็นอาชีพที่ทำทลาย ความสามารถเป็นเรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับแรงจูงใจลำดับสุดท้าย

ด้านข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมาก พบว่า เรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับแรงจูงใจสูงสุด ได้แก่ มีการสนับสนุนจากองค์กร เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐ รองลงมา ได้แก่ ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพเสริมจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ฯลฯ และได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆตามลำดับ ในขณะที่เห็น คนอื่นทำแล้วรวย ได้ดีเป็นเรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับแรงจูงใจลำดับสุดท้าย

การศึกษาระดับแรงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เมื่อพิจารณาตามประเภทอาชีพเสริมและ ระดับแรงจูงใจแต่ละด้าน พบว่า ชาวนาที่ประกอบอาชีพเสริมรับจ้างมีแรงจูงใจด้านสังคมมาก ส่วน ชาวนาที่ประกอบอาชีพเสริมอื่นๆมีแรงจูงใจด้านความรู้ความสามารถน้อยที่สุด

5.1.3 วิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) เพื่อลดจำนวนตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริม โดยใช้วิธีองค์ประกอบหลัก (Principle Component) และทำการสกัดปัจจัยและแกนปัจจัยหมุนฉากโดยวิธีวาริแมกซ์ (Varimax)

การวิเคราะห์องค์ประกอบของแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน จากตัวแปร 50 ตัวแปร มีค่าสถิติของ ไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลกิน (KMO) มีค่าเท่ากับ 0.894 ซึ่งมากกว่า 0.500 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลทั้งหมดและตัวแปรต่างๆ นั้นมีความสัมพันธ์กันดีมาก สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยได้ และจากค่าสถิติของบาร์ทเลทท์ (Bartlett's Test of Sphericity) พบว่าค่า Chi-Square ที่ใช้ในการทดสอบมีค่าเท่ากับ 13412.154 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงให้เห็นว่า เมตริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น เมตริกซ์สหสัมพันธ์จึงเหมาะสมที่จะใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้ในการสกัดองค์ประกอบได้ทำการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญ (Principal component analysis) ได้องค์ประกอบทั้งหมด 11 องค์ประกอบ มีพิสัยของค่าไอเกนอยู่ระหว่าง 1.031 - 15.991 และมีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 69.455 ซึ่งค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีวาริแมกซ์ (Varimax) สามารถอธิบายถึงองค์ประกอบของแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ได้ทั้งหมด 11 องค์ประกอบ โดยสามารถอธิบายความหมายขององค์ประกอบ ได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คือ ด้านความพึงพอใจ มี 15 ตัวแปร ได้แก่ 29) มีความถนัดความสามารถในการประกอบอาชีพนี้ 30) เป็นงานที่ง่ายไม่ต้องใช้ความชำนาญพิเศษ 31) มีขั้นตอนในการปฏิบัติงานไม่ซับซ้อน 32) ทดลองทำแล้วได้ผลดี 33) มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับอาชีพนี้ 34) มีความพร้อมในการประกอบอาชีพนี้ 35) เป็นอาชีพที่ทำหายความสามารถ 36) ไม่ใช้เวลามากนัก 37) ไม่กระทบต่องานในอาชีพหลัก 39) มีอิสระในการทำงาน 40) ชอบและทำได้ดี 41) มีความสนใจมาก่อนราคา 46) ได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ 47) ได้รับความรู้จากญาติหรือเพื่อนบ้านว่าเป็นอาชีพที่ดี 48) เห็นคนอื่นทำแล้วรายได้ดี มี Eigenvalue เท่ากับ 15.991 มีพิสัยของค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.522 ถึง 0.548

องค์ประกอบที่ 2 คือ ด้านเศรษฐกิจ มี 9 ตัวแปร ได้แก่ 1) เป็นอาชีพที่มีความก้าวหน้าสามารถขยายขอบข่ายกิจการได้ในอนาคต 2) เป็นอาชีพที่มีรายได้ดี 9) ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น 10) เป็นอาชีพที่ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น 12) เป็นอาชีพที่ให้ผลตอบแทนเร็ว 14) เป็นอาชีพที่ชุมชนให้การยอมรับ 15) เป็นอาชีพที่มีเกียรติมีศักดิ์ศรี 18) เป็นอาชีพที่ทำร่วมกับผู้อื่นได้ดี 20) เป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมจากบุคคลทั่วไป มี Eigenvalue เท่ากับ 4.085 มีพิสัยของค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.624 ถึง 0.516

องค์ประกอบที่ 3 คือ ด้านต้นทุนและผลกำไร มี 6 ตัวแปร ได้แก่ 3) เป็นอาชีพที่สามารถลงทุนได้ด้วยตนเอง 4) เป็นอาชีพที่สามารถหาวัตถุดิบได้ในชุมชน 5) เป็นอาชีพที่มีความมั่นคงและมีรายได้สม่ำเสมอ 6) เป็นอาชีพที่ลงทุนต่ำ 7) เป็นอาชีพที่มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ 13) เป็นอาชีพที่ให้ผลตอบแทนที่สูง มี Eigenvalue เท่ากับ 3.380 มีพิสัยของค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.470 ถึง 0.549

องค์ประกอบที่ 4 คือ ด้านครอบครัว มี 7 ตัวแปร ได้แก่ 24) ต้องการสืบทอดอาชีพของบรรพบุรุษหรือครอบครัว 38) ต้องการมีฐานะดี 42) เป็นงานไม่หนักสบายๆ 43) ทำแล้วมีความสุข 44) มีเวลาปฏิบัติงานน้อยและมีเวลาพักผ่อนมาก 49) ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพเสริมจากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ พิมพ์ โทรทัศน์ ฯลฯ 50) มีการสนับสนุนจากองค์กรเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐ มี Eigenvalue เท่ากับ 2.237 มีพิสัยของค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.416 ถึง 0.738

องค์ประกอบที่ 5 คือ ด้านความรู้ความสามารถ มี 5 ตัวแปร ได้แก่ 21) เป็นอาชีพที่สามารถทำได้ในท้องถิ่นของตนเอง 25) สมาชิกในครอบครัวให้การสนับสนุน 26) เป็นอาชีพที่สมาชิกในครอบครัวสามารถช่วยทำได้ 27) เป็นอาชีพที่สามารถทำได้ขณะอยู่บ้านโดยไม่ต้องไปทำงานที่อื่น 28) มีความรู้และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพนี้มาก่อน มี Eigenvalue เท่ากับ 1.891 มีพิสัยของค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.507 ถึง 0.592

องค์ประกอบที่ 6 คือ ด้านอาชีพตามความต้องการทางการตลาด มี 2 ตัวแปร ได้แก่ 11) เป็นอาชีพที่มีกลุ่มลูกค้าประจำ 17) เป็นอาชีพที่สนองความต้องการของชุมชน มี Eigenvalue เท่ากับ 1.415 มีพิสัยของค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.669 ถึง 0.545

องค์ประกอบที่ 7 คือ ด้านอาชีพสุจริต มี 1 ตัวแปร ได้แก่ 19) เป็นอาชีพที่สุจริต มี Eigenvalue เท่ากับ 1.314 มีพิสัยของค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ที่ 0.806

องค์ประกอบที่ 8 คือ ด้านสภาพแวดล้อมในชุมชน มี 2 ตัวแปร ได้แก่ 22) เป็นอาชีพที่ไม่ทำลายระบบนิเวศน์หรือสภาพแวดล้อมของชุมชน 23) เป็นอาชีพที่ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อต่างๆของชุมชน มี Eigenvalue เท่ากับ 1.191 มีพิสัยของค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.601 ถึง 0.807

องค์ประกอบที่ 9 คือ ด้านสังคม มี 1 ตัวแปร ได้แก่ 16) เป็นอาชีพที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในสังคม มี Eigenvalue เท่ากับ 1.145 มีพิสัยของค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ที่ 0.602

องค์ประกอบที่ 10 คือ ปัจจัยด้านความสนใจในอาชีพใหม่ มี 1 ตัวแปร ได้แก่ 45) มีความสนใจในอาชีพใหม่ๆ มี Eigenvalue เท่ากับ 1.047 มีพิสัยของค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ที่ 0.869

องค์ประกอบที่ 11 คือ ด้านผลผลิตเป็นที่ต้องการทางการตลาด มี 1 ตัวแปร ได้แก่ 8) มีผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาดและลูกค้า มี Eigenvalue เท่ากับ 1.031 มีพิสัยของค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ที่ 0.591

5.1.4 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผู้วิจัยได้นำปัจจัยที่ได้จัดกลุ่มใหม่มาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกประกอบของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยเลือกอาชีพเสริมรับจ้างเนื่องจากอาชีพเสริมรับจ้างได้รับความนิยมในการเลือกประกอบอาชีพเสริม

มากที่สุด โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยด้วยเทคนิค Stepwise ใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% สามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมรับจ้าง พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายแนวโน้มการเลือกประกอบอาชีพเสริมรับจ้าง ได้แก่ ปัจจัยด้านการรับรู้และความสนใจ ปัจจัยด้านครอบครัว โดยสามารถทำนายแนวโน้มการเลือกประกอบอาชีพเสริมรับจ้างได้ร้อยละ 0.018 และสามารถนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวทำนายมาเขียนเป็นสมการทำนายแนวโน้มการเลือกประกอบอาชีพเสริมรับจ้าง โดยใช้คะแนนดิบได้ดังนี้
อาชีพเสริมรับจ้าง = $0.435 - 0.056(\text{ปัจจัยด้านการรับรู้และความสนใจ}) - 0.51(\text{ปัจจัยด้านครอบครัว})$

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของวิจัยได้ดังนี้

5.2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา จำนวนสมาชิก รายได้ ค่าใช้จ่าย หนี้สิน เงินออม สมาชิกกลุ่มทางสังคม ตำแหน่งทางสังคม มีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพเสริม โดยอาชีพเสริมที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพ คือ อาชีพเสริมรับจ้าง ที่เป็นเช่นนี้เพราะเป็นอาชีพที่สามารถทำได้ในท้องถิ่นของตนเอง ไม่ต้องคำนึงถึงการศึกษา เพศ อายุ และชาวนาส่วนใหญ่ต้องการประกอบอาชีพเสริมก็เนื่องมาจากต้องการแก้ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่สำคัญในสังคมปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิพัชร์ งามพัทวิชัย (2559) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานตำแหน่งผู้ช่วยผู้สอบบัญชีกับบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในส่วนของปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า เพศ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานตำแหน่งผู้ช่วยผู้สอบบัญชีกับบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง โดยเพศหญิง มีแนวโน้มที่จะเลือกทำงานตำแหน่งผู้ช่วยผู้สอบบัญชีมากกว่าเพศชาย สำหรับด้านระดับผลการศึกษา พบว่า ระดับผลการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานตำแหน่งผู้ช่วยผู้สอบบัญชีกับบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง โดยระดับผลการศึกษาแปรผันไปในทิศทางเดียวกันกับระดับการตัดสินใจ คือ ผู้ที่จบการศึกษาด้วยผลการศึกษาที่สูงกว่าจะมีการตัดสินใจในการเลือกเข้าทำงานตำแหน่งผู้ช่วยผู้สอบบัญชีสูงกว่า

5.2.2 เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

การศึกษาระดับแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ประกอบไปด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านครอบครัว ด้านความรู้ความสามารถ ด้านความพึงพอใจส่วนตัว ด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่า ระดับแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัด

บุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะอาชีพเสริมเป็นอาชีพที่สามารถทำได้ในท้องถิ่นของตนเองไม่มีผลกระทบต่ออาชีพเดิม สามารถอาศัยสภาพแวดล้อมทั้งด้านกลุ่มคน วัตถุดิบ เงินทุนตลอดจนสนองความต้องการในการพัฒนาอาชีพให้ประสบความสำเร็จได้ง่าย และโดยมากแล้วแรงจูงใจที่ทำให้ชาวนาส่วนใหญ่ต้องการประกอบอาชีพเสริมก็เนื่องมาจากต้องการแก้ปัญหาความยากจน ซึ่งก็เป็นปัญหาทางสังคมที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐอริยา สุขสุวรรณพร (2554) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างอาชีพเสริมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน พบว่า ประชาชน มีระดับคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกับความต้องการอาชีพเสริมของประชาชน ซึ่งในด้านผลกระทบต่ออาชีพเดิม ประชาชนมีความต้องการอยู่ระดับที่สูงที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนยังคงมีแนวคิดที่จะประกอบอาชีพที่ตนเองถนัด โดยอาชีพเสริมนั้นต้องไม่มีผลกระทบต่ออาชีพเดิม

5.2.3 ศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน จากตัวแปร 50 ตัวแปร มีค่าสถิติของ ไคเซอร์ – ไมเยอร์ – โอลคิน (KMO) เท่ากับ 0.894 ซึ่งมากกว่า 0.500 แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลทั้งหมดและตัวแปรต่างๆ นั้นมีความสัมพันธ์กันดีมาก เพราะว่าสถิติทดสอบตัวแรก คือ ค่า Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy (MSA) ดัชนีตัวนี้มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 ค่าจะเท่ากับ 1 เมื่อตัวแปรแต่ละตัวสามารถทำนายได้ด้วยตัวแปรอื่น โดยปราศจากความคลาดเคลื่อนซึ่งค่าที่เหมาะสมจะวิเคราะห์องค์ประกอบจะอยู่ในค่าตั้งแต่ 0.500 - 1.000 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของสุภมาส อังศุโชติ; สมถวิล วิจิตรวรรณ; และรัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, 2551 : 97 - 98 ที่กล่าวว่า การตรวจสอบเบื้องต้นว่าข้อมูลชุดนั้น จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบได้หรือไม่ คือ การพิจารณาเมตริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรชุดนั้นตัวแปรที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบจะต้องมีความสัมพันธ์กันไม่น้อยกว่า .30 และค่าในช่วง .80 ขึ้นไปเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบดีมาก และจากค่าสถิติของบาร์ทเลทท์ (Bartlett's Test of Sphericity) พบว่า ค่าสถิติไค - สแควร์ ที่ใช้ในการทดสอบมีค่าเท่ากับ 13412.154 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า เมตริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของสุภมาส อังศุโชติ; สมถวิล วิจิตรวรรณ ; และรัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, 2551 : 97 - 98 ที่กล่าวว่า ถ้าค่า Bartlett's Test of Sphericity มีนัยสำคัญแสดงว่าตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กันสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ในการสกัดองค์ประกอบ ได้ทำการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis : PC) ซึ่งทำการหมุนแกนองค์ประกอบและพบว่าได้องค์ประกอบทั้งหมด 11 องค์ประกอบ มีพิสัยของค่าไอเกนอยู่ระหว่าง 1.031 - 15.991 และมีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 69.455 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุบล ทนศิริ, 2550 : 109 - 110 ได้วิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก เพื่อที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก ตามความคิดของผู้บริหารงานฝึกอบรมในโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า เมื่อพิจารณาค่าไอเกนที่มีค่า

มากกว่า 1 ได้องค์ประกอบที่ชัดเจน 15 องค์ประกอบและมีค่าไอเกนตั้งแต่ 1.388 - 4.711 ซึ่งทั้ง 15 องค์ประกอบนี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมทั้งหมดได้ร้อยละ 63.235 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบภายหลังจากการหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax Method) สามารถอธิบายถึงองค์ประกอบของปัจจัยแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ได้ทั้งหมด 11 องค์ประกอบ Stevens, 1992, 1996; Tabachnick & Fidell, 2001; Munro, 2001 : 309 อ้างใน เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, 2549 ในการสร้างสเกลโดยใช้องค์ประกอบพื้นฐาน (Factor-based Scales) ตามกฎที่ได้มาจากประสบการณ์ (Rule of Thumb) ควรจะแยกเฉพาะตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเกิน 0.30 และจากการศึกษาและวิเคราะห์แรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน สามารถจัดกลุ่มใหม่ได้ 11 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยด้านความพึงพอใจ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านต้นทุนและผลกำไร ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ ปัจจัยด้านอาชีพตามความต้องการทางการตลาด ปัจจัยด้านอาชีพสุจริต ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในชุมชน ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านความสนใจในอาชีพใหม่ ปัจจัยผลผลิตเป็นที่ต้องการทางการตลาด ที่เป็นเช่นนี้เพราะในการเลือกประกอบอาชีพเสริมนั้นแน่นอนว่าผู้ที่จะเลือกประกอบอาชีพเสริมย่อมต้องเป็นผู้มีอาชีพหลักอยู่แล้ว แต่ในการเลือกประกอบอาชีพเสริมนั้นอาจเป็นเพราะความต้องการหรือความจำเป็นในด้านใดด้านหนึ่งที่จะต้องมาทำอาชีพเสริมนี้ การที่แต่ละคนเลือกอาชีพต่าง ๆ กันนั้น ย่อมแสดงให้เห็นถึงความต้องการของแต่ละคนเป็นอย่างไร การที่แบ่งงานหรืออาชีพเสริมออกเป็นหมวดหมู่นั้น เป็นการจำแนกให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของงานว่ามีจุด ประสงค์ไปในทิศทางใด เหมาะสมกับผู้ที่เลือกทำหรือไม่ สามารถให้ประโยชน์แก่ผู้ทำอาชีพนั้นๆ ได้เพียงไร และที่สำคัญที่สุดคือสามารถตอบสนองความต้องการและจุดมุ่งหมายของผู้เลือกอาชีพนั้นได้มากน้อยเพียงไร ซึ่งสอดคล้องกับกินซ์เบิร์ก (Ginzberg อ้างถึงใน ดวงแก้ว กลีบทอง 2549 : 42) ได้สรุปหลักสำคัญและตั้งเป็นแนวคิดพัฒนาการเลือกอาชีพไว้ว่า การเลือกอาชีพของบุคคล เป็นกระบวนการต่อเนื่องโดยที่แต่ละกระบวนการจะมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของบุคคลแต่ละคนด้วยและมีการผสมผสานระหว่างความสามารถ ความสนใจ และความเป็นจริงของสภาพแวดล้อมในการเลือกอาชีพ

5.2.4 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้และความสนใจและปัจจัยด้านครอบครัว เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพเสริมรับจ้าง ทั้งนี้เนื่องจากในการประกอบอาชีพเสริมของชาวนานั้นมักเกิดจากความสนใจในอาชีพใหม่และต้องเป็นการสืบทอดอาชีพของบรรพบุรุษหรือครอบครัว สมาชิกในครอบครัวให้การสนับสนุนในการเลือกประกอบอาชีพ รวมทั้งสมาชิกในครอบครัวก็สามารถช่วยทำได้และเป็นอาชีพที่สามารถทำได้ในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐอรียา สุขสุวรรณพร (2554) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างอาชีพเสริมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน พบว่า ประชาชนยังคงมีแนวคิดที่จะประกอบอาชีพที่ตนเองถนัด โดยอาชีพเสริมนั้นต้องไม่มีผลกระทบต่ออาชีพเดิม ไม่ต้องเดินทางไปทำงานในต่างพื้นที่ และยังคงต้องการที่จะมีอาชีพเสริม

เป็นลักษณะแบบอุตสาหกรรม ในครัวเรือนที่สมาชิกในครอบครัวมาช่วยกันทำได้ และสอดคล้องกับวิจัยของ วรวิพัชร์ งามพัทวิชัย (2559) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำงานตำแหน่งผู้ช่วยผู้สอบบัญชีกับบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการทำนาย (R Square) สูงสุดเท่ากับ 0.350 หมายความว่า กลุ่มปัจจัยทั้ง 4 ด้าน ที่ได้จากการจัดกลุ่มการวิเคราะห์ปัจจัยสามารถอธิบายการประเมินการตัดสินใจเลือกทำงานตำแหน่งผู้ช่วยผู้สอบบัญชีกับบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง ได้ร้อยละ 35.00

โดยจะเห็นได้ว่าแรงจูงใจที่แตกต่างกันนั้นเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง ทั้งสภาพสังคม สภาพเศรษฐกิจ ฐานะของครอบครัว ซึ่งล้วนแล้วแต่สำคัญอย่างยิ่งต่อการที่จะเลือกประกอบอาชีพเสริม ดังนั้นแล้วการจะประกอบอาชีพใดๆก็ตามให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดย่อมขึ้นอยู่กับความสนใจ ความถนัด ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ซึ่งปัจจัยต่างๆเหล่านี้จะเป็นตัวชี้วัดว่าการเลือกประกอบอาชีพแบบใดจะทำให้ประสบความสำเร็จสูงสุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน มีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1.1 การเลือกประกอบอาชีพเสริมที่ชาวนาเลือกทำยังไม่มีหลากหลาย เนื่องจากเป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างระดับอำเภอ ทำให้การศึกษายังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มอาชีพเท่าที่ควร ดังนั้นถ้าเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในระดับจังหวัด จะทำให้มีความหลากหลายของกลุ่มอาชีพและจะเกิดประโยชน์ในการศึกษามากยิ่งขึ้น

5.3.1.2 การเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาส่วนใหญ่เป็นการเลือกประกอบอาชีพรับจ้าง เนื่องจากทำได้ง่ายและสะดวกต่อการเลือกประกอบอาชีพที่ไม่ต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ เช่น ความรู้หรือเงินทุนมากนัก ซึ่งถ้าหากมีการส่งเสริมของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เกี่ยวกับการจัดฝึกอบรม การให้ความรู้ การส่งเสริมเงินทุน การหาตลาด ตลอดจนมีการติดตามผลและประเมินผลก็จะทำให้ชาวนามีทางเลือกในการประกอบอาชีพเสริมมากขึ้น และสามารถที่จะทำได้หลากหลายกลุ่มอาชีพตามความเหมาะสม

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งถัดไป

5.3.2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพควบคู่ไปกับการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อจะได้ทราบถึงแรงจูงใจที่แท้จริงในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนารวมทั้งทราบถึงปัญหาในการเลือกประกอบอาชีพเสริมของชาวนาด้วย

5.3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพเสริมเพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ต่อการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้องครั้งต่อไป

